

Cena numeru 15 gr.

Redakcja i Administracja:
Kraków
ul. Dunajskiego 5
Telefon Redakcji 368
Telefon Administracji 910
Adres dla telegramów:
NAPRZÓD KRAKÓW

NAPRZÓD

ORGAN POLSKIEJ PARTII SOCIALISTYCZNEJ

Miesięcznik zł. 3/50

Tygodnik w Krakowie 80 groszy

Zaprenumerować 7 złotych

Wybodał oddzielenie rano z wyjątkiem niedzielnych i dni publicywnych

Konto PKO Kraków 400.670

Wypychanie p. Thugutta z rządu

Minister bez teki, którego niewiadomo z jakiej racji tytułował wicepremierem, p. Thugutt, odkąd zasiadł w fotelu ministerjalnym, musi walczyć z brakiem równowagi. Ciągłe znajduje się pod działaniem sił, które starają się zepchnąć go ze stanowiska, a czasem i sam przykłada rękę do tego dzieła. P. Thugutt dla teki — właściwie to nawet teki nie ma — ponosił wielkie okłady, wystąpił przewodnicząc wielkiego sądu kłuby, wystąpił nawet ze stroniactwa, którego był jednym z założycieli, dał sobie narzucić kuratelę w formie utworzenia sekcji kresowej zamiast samodzielnego w sprawach kresowych stanowiska — wszystko to nie uchroniło go przed nagonną, która w ostatnich dniach idzie na niego z dwóch stron.

P. Thugutt, aby nie pść „barwy” gabinetu jako nieparlamentarnego, wystąpił był z Wyzwolenia. Po kilku dopiero miesiącach przyszedł do przekonania, że to deparlamentaryzowanie się było zupełnie zbyteczne, mając na oczach przykład w osobie wiceministra Smółskiego, który doskonale przetrwał swój urząd z przyrzeczeniem do chadecji. Przekonawszy się o bezcelowości swej ofiary, p. Thugutt zyskał akces do nowopowstałej „grupy pracy”, obejmującej kilku inteligentów-secesjonalistów z Wyzwolenia. Ledwo to się stało, już nowi koleży klubowi zaczęli naciskać na p. Thugutta, aby wystąpił z gabinetu. Niewiadomo, na czym grupa pracy opiera swe żądanie: czy na przekonaniu o straconym postęrnku, na którym p. Thugutt stał marząc, czy na przesłankach materialnych. Wyzwolenia, manierami krytykowania wszystkiego w czambuł bez podawania lepszych metod.

To wypychanie p. Thugutta z gabinetu przez jego kolegów klubowych można potraktować ostateczną jak niepoważną akcją kilku poważnych ludzi; niebezpieczeństwa natomiast jest akcja wypychania, której motorem jest wspomniany p. Smółski, główny antagonistą i największy przeciwnik polityki kresowej, jaką p. Thugutt chciałby stosować.

Wedle poufnych informacji z Warszawy w sekcji kresowej panują rozdziewki między p. Thuguttem z jednej a pp. St. Grabkim-Ratajskim-Smółskim z drugiej strony. Rozdziewki te odnoszą się do spraw mniejszości narodowych, które były przedmiotem narad sekcji w ubiegły poniedziałek. O ile jednak rozdziewki te odnoszą do pp. St. Grabkiego i Ratajskiego nie dają powodu do obaw, że mogą doprowadzić do przesilenia, o tyle właśnie odnośnie do p. Smółskiego obawy takie zachodzą i właśnie z tej strony obawiała się rozdziewka sekcji i pogrzebana akcją dla uspokojenia kresów.

Czego właściwie chce p. Smółski? Wedle relacji z Warszawy, przeciwstawia się p. Smółski kategorycznie wszelkim liberalnym próbom załatwienia spraw mniejszości narodowych. To ostatecznie mu wolno, gdyż jako wiceminister-fachowiec, może wobec zupełnej niezamieszłości tej materii przez p. Ratajskiego, on jest fachowcem, może mieć inne zdanie. Ale tu idzie o co innego: p. Smółski nie jest konstytucyjnie odpowiedzialnym ministrem, tylko referentem w wydziale politycznym służbowym, a w sprawach politycznych — faktorem sprawy kresowej są — tylko minister odpowiedzialny ma prawo decydować. A właśnie ten odpowiedzialny minister, p. Ratajski — jak dał informacja — nie popiera stanowiska p. Smółskiego! W następstwie takiego „votum separatum” los sekcji kresowej jest zagrożony, albo — co zapewne jest celem tej akcji — p. Thugutt ustąpi. Narazie sprawa toczy się za kulkami i dopiero z początkiem przyszłego tygodnia nastąpi rozstrzygnięcie.

Chodzi o to, w jakim kierunku to rozstrzygnięcie nastąpi: czy dymisja p. Thugutta, czy p. Smółskiego. W każdym innym ustosunkowaniu się sprawy politycznych w łonie gabinetu sama kwestia taka byłaby niemożliwością. Bo jakże! Wciąga się do gabinetu człowieka, specjalnie do jakiejś sprawy, czy dla kompleksu spraw, potem dla świętego spoj-

koju ogranicza się jego ingerencje na te sprawy, przez dodanie mu „rady przychodnej”, nazwanej sekcją kresową, a wreszcie w sekcji tej znajduje się odpowiedzialny urzędnik, który dla celów partyjnych — ho o nie innego tu nie chodzi — przeciwstawia się zamierzonemu tego czynnikowi, któremu przez powołanie nadano decydujący głos!

Powiadamy, że tylko u nas takie stosunki są możliwe, ale chyba w tym wypadku nie będą tolero-

M. KINOTIS

Na manowcach sanacji

IV.
WŁAŚCIWE DROGI UZDROWIENIA PRZEMYSŁU. — KONIECZNOŚĆ REDUKCJI STANU KUPIECKIEGO.

Tak tedy bezplanowość i brak koordynacji współwzrostów w obrębie wytwórczości przemysłowej są widoczne. Stan ten stał się pogarszającym, bo zarówno założenia i koncepcje przyszłości są fałszywe. Zainaugurowane przez rząd konferencje z przedstawicielami przemysłu eksportowego nie zbliżają z tych bezdrży i nie mogą doprowadzić ani do sanacji przemysłu, ani do podniesienia eksportu. Sanacja w przemysle da się osiągnąć tylko przez energiczną redukcję więcej przez rząd niż przez przemysłowców zawinionego przetrusli różnymi sposobami, między innymi także za pomocą madrej i celowej polityki kredytowej i odpowiedzialnej reparycji kredytowej, przez techniczne wyposażeń i europejską organizację w produkcji podziale pracy. Eksport zdobywać i rozszerzać można tylko w pierwszym rzędzie cenami i jakością towaru, kwestia warunków i udogodnień kredytowych w zbycie jest kwestia ważna, ale w naszych stosunkach o 30—60% za drogiego produkowania — drugorzędna. Koszty produkcji i ceny naszych towarów są wysokie i czynią je niezdolnymi do konkurencji na światowych rynkach. Obniżenie tych cen kosztów większego obniżenia stopy życia i pracy robotników jest niedopuszczalnym obciążeniem najbardziej i najwiecej pracujących sfer społeczeństwa za konstytucyjnymi wady i grzechy w istocie mechanizmu przemysłowego.

O prawdziwości tego twierdzenia, a bezpodstawnie twierdzić, że plac, za krótki czas pracy dziennie i inne socjalnie zdobywcze polskiego robotnika są obciążającymi współczynnikami w wyszkoleniu kosztach produkcji, o niemożności jakiegokolwiek najmniejszego nawet uwzględnienia swawolnych obciążenia na konferencjach z rzędem postulatów sfer przemysłowych w odniesieniu do robotników, są daty o placach robotniczych w różnych centrach świata, zawarte w ostatnio w Genewie wydanym zeszycie „Międzynarodowego Przegladu Pracy” (Revue internationale de travail). Międzynarodowy urząd pracy daty te zestawil przez wyliczenie przeciętnej w plac w różnych krajach, walutach i z ich silny nabyczej, jakoteż przeciętnej (jakosiowej i ilościowej) jednostki spożywczej w tychże centrach. Na tej podstawie, przysławny zarobek angielskiego robotnika w Londynie za 100, więc jako miernik na plac w zwyty pomiar tego poziomu, podaje nam 4 grupy zarobków robotniczych:

Grupa I.	
Władowia	221
Ottawa	169
Sidney	154
London	100
Grupa II.	
Kopenhaga	87
Amsterdam	81
Chrystianja	82

wane. Chodzi przecież o sprawy kresowe, a więc o sprawy, decydujące poniekąd o polityce państwa i tu nie może być wyboru między polityką pojednawczą, którą propaguje p. Thugutt, a polityką eksterminacyjną, która chce stasować p. Smółski. Zdaje się, że pierwszy punkt widzenia zwycięży, gdyż słychać, że p. Ratajski chce pozbyć się niewygodnego współpracownika, który chciałby przerobić całe ministerstwo na chadecjkę kopyto.

Jakikolwiek obrót ta walka weźmie, pozostanie ona charakterystyczną dla metod rządzenia, w jakich politykę okresu istnienia urzędu nieparlamentarnego i bezpartyjnego” p. Wl. Grabkiego.

Stokholm	81
Paryż	71
Grupa III.	
Berlin	62
Praga	58
Bruxela	57
Madryt	56
Lódz	52
Grupa IV.	
Rzym	48
Mediolan	48
Wiedeń	47
Warszawa	47
Lizbona	41

Jak więc widzimy plac polskiego robotnika w centrach przemysłowych (Lódz) wynosi połowę placu angielskiego robotnika i jest jeszcze o 10—30% niższa od plac w Pradze, Berlinie, Brukseli i Paryżu, a więc w centrach europejskiej, obciążonych gospodarczymi kłeskami wielkiej wojny.

Obniżenie wyszków cen naszych wyrobów kosztownych i wyjątkowych ulg ze strony administracji państwowej i organizacji finansowo-kredytowej, przewyższających miarę pomocy, przyjętej w innych państwach, oznacza niesprawiedliwe przerzucenie na państwo, a więc na społeczeństwo nadkoszów, powstałych z niedomagaj przemysłu i z apetytów sfer przemysłowych. — Sukcesy osiągnięte takimi „sztuczkami”, mogą mieć charakter tylko przemijający i znaleźć muszą swój niemy wyrównawczy odpowiednik na płaszczyźnie innych przejawów gospodarczego życia. Zdrowia przemysłowi one dać nie mogą.

Wrogiem i niebezpieczeństwem dla handlu jednostkowego, głównie detalicznego już przed wojną był ruch współdziałający. Wojna mimo „socializacji” różnych gałęzi gospodarstwa społecznego pod katem walenia potrzeb wojennych, sprzyjała rozwojowi handlu jednostkowego w Europie środkowej, a więc i na polskich ziemiach, szczególnie z powodu odcięcia od świata i braku towarów. Zakłócenie wojny, swobodnie zapotrzebowanie towarów z powodu długiego tłumienia głodu towarowego, inflacja z wytrwoną psychologią tutejszy od pieniądza i kupowaniem na teatryzacji lub dla utrzymania wartości, na zapas i na „pasek”, pomnożyły szereg kupców handlu jednostkowego, dotworzywszy legiony kupców nowego typu, rekrutujących się z wszystkich sfer społeczeństwa. W miarę, jak upaskajali się wzburzone fale wojennej i powojennej destrukcji, ujawniał się obraz rozwielenienia się i niepomiernego rozrostu handlu kupców i pośredników, którzy ruchliwie hasali między niezorientowanym producentem a szurmującym konsumentem na plomboch przerażonej niewie nowych towarów i starych, wojennych „namledek”, nie mających żadnej w przybliżeniu określonej ceny rynkowej. Cały handel stał się wiekła platformą giełdową, która w końcu musiała się zanęść. Rozgromieni kupcy, chcąc utrzymać swój nadmierny

Ruch kolejarSKI

KRAKÓW—PLASZÓW. Dnia 29 kwietnia odbyło się zgromadzenie konduktorów. Zagał kol. Tyrański, następnie zabrał głos kol. Schoenig, członek sekcji okręgowej konduktorów, który omówił sprawę organizacyjną i wezwał zgromadzonych konduktorów do jednolitej organizacji w Z. Z. K., zaznaczając, że bez jednolitej organizacji konduktorzy nigdy nie uzyskają swych postulatów. Następnie przemawiali kol. Dziudziak, kol. Lachela i inni. Uchwalono wotum zaufania następującej sekcji konduktorskiej jednolitej. — Przystąpiono do wyboru sekcji miejsc. Kond. i wybrani zostali: kol. Jan Tyrański, przewod. sekcji, kol. Andrzej Bogusz, zastępca; kol. Jan Rudolf, sekretarz; kol. Grzyb Ignacy i kol. Marjan Surówka, członkowie sekcji. Jako zastępcy wybrani: kol. Jan Węgrzyn, Alojzy Spytkowski, Franciszek Kozłowski. Po wyborze sekcji, wybrano czterech delegatów celem utworzenia nowego turnusu. — Następnie uchwalono rezolucję jedną w sprawie dotyczącej turnusu, druga zawierająca życzenia pod adresem administracji urzędu ruchu w Krakowie-Plaszowie.

ROZPOWSZECHNIAJCIE „NAPRZÓD”!

Plaszce gumowe

i impregnowane we wszelkich rodzajach od najtańszych do najlepszych, damskie i męskie paleta

A. BROSS

Kraków, Florjańska 44.

Numerak obok Bierny Florjańska.

Zdolnego czeladnika blacharskiego

na robotę dobową potrzekuje firma 1068

W. Gryglewskiego

Kraków, Barbarska 28.

Do P. T. Budowniczych, Kupców i budujących!

Fabryka wyrobów metalowych i odlewnia metali

ALOJZY MALINA

Kraków-Podgórze, ul. Długosza L. 8.

Telefon 1809

na nie składają po cenach fabrycznych okucia budowlane wszelkiego rodzaju, jak blama i moździerze do drzwi i okien, antaby, pompy do piwa i nabijające, wyrabia armatury dla celów chemii, gasu i wodociągów. Wyrabia brokaty, oraz aluminiki mostowe do okien wystawowych, gablotki adekwatne, odlewy łożysk, części do maszyn, szlance brązowe dla fabrykacji cukierkarskich i mydła. — Naprawa maszyn wszelkiego rodzaju, specjalnie maszyny maszynki. Przyjmuje odlewy, oraz roboty tokarskie. 876

UWAGA! Udziela 2 miesięcznego kredytu rymosowego!

Reklama dźwięni handlu

Spółdzielnia Związkowa Pracowników kolejowych zarejestr. z ograni. odpow. w Krakowie, zwołuje

VII. ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

(ZJAZD PRZEDSTAWICIELI)

które odbędzie się w niedzielę 24 maja br. o 9 rano w sali Magistratu m. Krakowa.

Porządek dzienny:

- 1) ukonstytuowanie się Walnego Zgromadzenia,
- 2) odczytanie protokołu z ostatniego Walnego Zgromadzenia,
- 3) sprawozdanie Zarządu z działalności za rok 1924,
- 4) sprawozdanie Rady Nadzorczej, uchwała w sprawie protokołu lustracji i udzielenia absolutorjum,
- 5) zatwierdzenie bilansu waloryzacyjnego,
- 6) rozdział nadwyżki bilansowej i nadwyżki waloryzacyjnej,
- 7) oznaczenie najwyższej sumy zobowiązań,
- 8) zmiana statutu,
- 9) przynależność do Związku Rewizyjnego,
- 10) uzupełniająca wybór Rady Nadzorczej i Zarządu,
- 11) preliminarz na rok 1925,
- 12) wnioski i interpelacje.

1087

Za Zarząd:
Teodor Kluczka w. r. Karol Mularczyński w. r.
Józef Wójcik w. r.

Karmelki śmietankowe
z napletem
Orlik i Ska
są najlepsze. — Wszędzie do nabycia.

Zgubienę paszportu wojakowskiego na nazwisko Jan Filip Jasio, nr. 1898, wystawionego przez P. K. U. Sanok, ważnego się.

NA RATY

do 4-ech miesięcy

połączone ubrania męskie i dziecięce, rągliany, sznurki impregnowane, płaszce gumowe, skórzane kurtki i t. d. Płaszce damskie i kostiumy, oraz płaszce gumowa damska, jakoteż materiały na garderobę męską i damską.

Zamówienia na miarę realizują się w przeciągu 24-ich godzin.

JOZEF EMMER

Kraków Rynek gł. 11.

(Dom Wenecki) w podwórzu. 867

Uwaga na dokładny adres. 868

FORTEPIANY

PIANINA

ROK ZAŁ. 1880 RABA NAST. TELEFON 481

Kraków, ul. św. Anny L. 3

najkorzystniejszej i na raty!

Najtańsze źródło zakupu!

LINEOLEUM CERATY
DYWANY

M. HALPERN

Kraków, Poselska 48
(Róg Grodzkiej) 30

NA RATY! na dogodnych warunkach nie licząc procentów zwłok polecamy ze swego składu materiały fabryk Bielskich i zagranicznych na ubrania męskie, kostiumy damskie, płótna, zefiry i t. p. 1088

Dom Białawy Sp. z o. o.

Kraków, ulica Karmelicka L. 30.

NA RATY!

ubrania frakowe, smokingowe, marynarkowe, płaszce, kostiumy damskie według miary — z własnej lub dostarczonej materii! poleca

JOZEF KUMALA

680 Kraków, Szczepańska 11.

Pierwszorządzone sily fachowe. Ceny przystępne.

DYWANY I CERATY

linoleum, chodniki, portjery, franki oraz plusze meblowe i wszelkie przybory tapicarskie poleca najtaniej znana solidna firma

RUBINSTEIN i FISCHMAN

KRAKOW, ULICA BRACKA L. 4. 87

Robotnicy!

Jeśli chcecie mieć zdrowy i tani chleb, przyczynicie się własnym groszem do piekarni robotniczej!